

Károsítóhelyzet alakulása, növényvédelmi előrejelzés Zala vármegye, 2023.08.21-08.28.

Időjárás: A múlt héten száraz, meleg időjárás volt jellemző a megyében. Csapadék általában nem, legfeljebb nyomokban hullott. A páratartalom magas volt, 80-100 % között alakult. Az éjszakák és a nappalok is rendkívül melegek voltak, a minimum hőmérséklet 17,1-20,2 °C, a maximum 30,3-34,1 °C között változott (átlag: 23,7-27,15 °C).

ŐSZI BÚZA, ŐSZI ÁRPA

Növényfenológia:

Őszi árpa: hántott tarló, tarlóápolás;

Őszi búza: tarló, hántott tarló.

Károsítók:-

REPCE

Növényfenológia: talaj előkészítés, vetés.

A folyamatosak a repce alá a talaj előkészítések, bár a száraz talajon nehézkesek. A vetést megkezdték.

KUKORICA

Növényfenológia: sárgaérés.

A homokos, sülevényes talajokon és a tábla széleken gyakori a levélzet felszáradása (alsó 4-5 levél), itt a csövek lefelé fordulása is megkezdődött.

Kukoricában a **kukoricamol**y második nemzedékének rajzása emelkedő tendenciájú, egy-egy táblán tömegessé vált (20-28 db imágó/csapda/3 nap) (1. fotó). A kártételek egyelőre nem emelkedtek az első nemzedék kártételéhez viszonyítva.

1. fotó: Kukoricamol y 2. nemzedékének tömeges rajzása (28 db imágó/fénycsapda/3 nap)

A **kukoricabogár** rajzása folyamatos, csökkenő intenzitású. A monokultúras területeken egy-egy táblán átlagosan 0,2-0,3 db bogár/növény közötti mennyiségre csökkent az egyedszám. A párosodás, tojásrakás folyamatos.

A vadjárta területeken (amelynek felülete folyamatosan nő) gyakorivá vált a **golyvás üszög** fellépése. Észlelési szinten láthatóak a **cső fuzáriózis** tünetei, valamint észlelési szintű-gyenge mértékű a **rozsdá** megjelenése a leveleken (a növények ~60-70 %-án).

NAPRAFORGÓ

Növényfenológia: citromérés.

Napraforgóban az **alternáriás foltosság** további növekedése jellemző. A leveleken közepes-erős fertőzöttség jellemző az alsó, középső valamint egy-egy táblán már a felsőbb levelek érintettségével is. A száron gyenge mértékű maradt a betegség de a tányéron gyenge fokozatúra erősödött a fellépése.

A **szklerotíniás rothadás** tünetei tovább erősödtek a fertőzött növényeken de állományszinten újabb tünet kevésbé látható. Tányérfertőzés csak elvétve tapasztalható.

Az érzékeny állományokban a **diaportés betegség** fellépése a leveleken közepes mértékű, állományszinten enyhe növekedés látszik. A száron gyenge fokozatúak a tünetek, növekedtek.

Napraforgóban a parlagfű (170-200 cm magas növények) fertőzöttség erősödésének valamint a betegségek további terjedésének megakadályozása miatt a vegyszeres lombtalanítás elvégzése megkezdhető, javasolt.

CSONTHÉJASOK (KAJSZI, SZILVA, CSERESZNYE, MEGGY), ALMA

Növényfenológia:

Szilva: érés, betakarítás vége; cseresznye, meggy: szüret után.

Alma, körte: gyümölcs színeződés-érés-betakarítás;

Károsítók:

Almában a **varasodás** fertőzésveszélye a múlt héten enyhült, a száraz, meleg időjárás nem kedvezett a konídiumok csírázáshoz. Érzékeny fajtában, lombon legfeljebb gyenge mértékű tünetek fellépése tapasztalható, mely a korábbi esős napok eredménye. A késői fajtákban még szükség lehet a lomb-és a tárolási betegségek elleni védelemre.

A **lisztharmat** tünetei nem erősödtek, bár házi kertben, érzékeny fajtában erős mértékű fellépés is látható, gyakran erőteljes lombohullással (varasodással együtt). Gyümölcsfertőzöttség nem jellemző.

A **monília rothadás** fertőzésveszélye továbbra is magas almán és körtén, ezért ahol az érés engedi, a védekezés, másutt a mielőbbi betakarítás javasolt.

Birsén a diplokarponos betegség közepes-erős mértékű fellépése jellemző, kezeletlen fákon teljes lombohullást okozva.

Almában az **almamoly** rajzása észlelési szintűre csökkent. A molyos gyümölcsök aránya nem növekedett, 3-7 % között alakul. Az **almalevél-aknázómoly** rajzása minimálisra csökkent, a tünetek legfeljebb gyenge fokozatúak. Védekezés már nem javasolt.

Csonthéjasokban a **keleti gyümölcsmoly** rajzása alacsony szintű, csökkenő 10-12 db imágó/csapda/3 nap fogással.

Szilvában a monília gyümölcsrothadás erős mértékűre erősödött, emelkedő, 15-20 %-os gyümölcsfertőzöttség jellemző.

Cseresznyén, meggyen házi kertben gyakori a 100 %-os lombhullás. A **sztigminás levéllyukacsosodás** meggyen és szilván (2. fotó), a **blumeriellás levélfoltosság** cseresznyén jelentős mértékű.

2. fotó: Sztigminás levéllyukacsosodás szilván (2023.08.28)

SZŐLŐ

Növényfenológia: érés-szüret (pl. Irsai Olivér, Néró)

Szőlőben az **amerikai szőlőkabóca** imágóinak rajzása folyamatos, de kis számú, 3-5 db imágó/csapda/hét fogással. Az **imágók elleni védekezés a szőlő érésének függvényében továbbra is javasolt!** A fitoplazmaszerű tüneteket mutató tőkék mielőbbi eltávolítása szükséges.

A **peronoszpóra** fertőzésveszélye a múlt héten gyenge fokozatúra csökkent. Nem kedveztek a betegség számára a száraz, kifejezetten meleg napok (tartósan 30-32 fok feletti hőmérsékletek). Újabb tünetek csak minimális mennyiségben láthatóak, a hajtásvégi fiatal leveleken. Ezeken az új foltokon sporulálás még nem jelentkezett, de a korábbi levélfoltokról továbbra is fűződhetnek le konídiumok. A lombzat öregedésével (házi kertben intenzív hullásával) a fertőzésveszély csökkenő, védekezés legfeljebb a késői fajtákban lehet szükséges.

A **lisztharmat** fertőzésveszélye ezzel szemben emelkedett. Érzékeny fajtákban házi kertben 80-100 %-os fűrt-és lombkárosodás is látható (semmilyen védelemben nem részesített állomány), de nagyüzemben is feljövőben van a betegség elsősorban lombon (pl. Kékfrankos). A kazmotéciumok képződése lassú, számuk egyelőre alacsony a leveleken (levél színének, fonákának vizsgálatával), ellenben a fertőzött bogyókon tömeges a képződésük, folyamatos az érésük (már vannak érettek is) (3. fotó). A lombfertőzöttség erősödése várható!

3. fotó: Intenzív kazmotécium képződés szőlő lisztharmattal fertőzött bogyón (2023.08.28)

DIÓ

Dióban folyamatos, egy-egy ültetvényben (nem általánosan) erőteljesen emelkedő számú a **nyugati dióburok-fúrólégy rajzása**. A fogás 70-119 db imágó/csapda/hét között változik. Folyamatos a tojásrakás, valamint augusztus 22-24-től szabad szemmel már jól megfigyelhető a lárvák kártétele (felpuhult dió burok) (4. fotó). A jelenlegi kártétel a gyümölcsök ~15-30 %-át érinti, mely újabb védelem nélkül növekedni fog. A csapda fogások alapján az érés és az élelmezés egészségügyi várakozási idők figyelembe vétele mellett újabb védekezés javasolt.

4. fotó: Nyugati dióburok fúrólégy kezdeti kártétele a dióburkon (2023.08.28)

Zalaszentlőrinc, 2023. augusztus 28.

Tűh Annamária
előrejelző